

Plan för kommunens olycksförebyggande arbete

Lagen om skydd mot olyckor

Välkommen

Planen du håller i din hand fyller flera syften.

Det främsta är att du som kommunmedborgare ska få inblick i hur kommunen arbetar med olycksförebyggande arbete. I denna plan visar vårt arbete i dessa frågor, för att du som medborgare ska känna dig trygg och säker.

Du hittar information om hur vi idag bedriver arbete inom dessa frågor och hur vi planerar att göra det i framtiden. Vi beskriver bland annat vår förmåga att agera vid en olyckshändelse. Vi belyser även vikten av din förmåga att kunna hantera en olycka i ett första skede. Läs mer om vad vi förväntar oss av dig!

När du läser ”vi” i denna plan syftar det på oss som arbetar för Ängelholms kommun. När det står ”du” riktar vi oss till dig som bor, vistas eller verkar i Ängelholms kommun.

Vi finns till för dig!

Ängelholm 2016-10-13

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinsats
Plan för kommunens olycksförebyggande arbete	Plan	2017-01-30	KF
Dokumentansvarig	Diarienummer	Senast reviderad	Giltig till
Lisa Wallin	2016/379		2020-12-31
Dokumentinformation	Plan för kommunens olycksförebyggande arbete motsvarar det handlingsprogram enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO) som skall upprättas av kommunen och antas för varje mandatperiod av kommunfullmäktige.		
Dokumentet gäller för	Alla verksamheter inom Ängelholms kommun		

Innehållsförteckning

1. Inledning	s. 6
- Varför en plan?	s. 6
- Planens tre huvudsyften	s. 7
- Ängelholms kommun	s. 8
- Räddningstjänstförbundet Skåne Nordväst	s. 9
2. Kommunens olycksrisker	s. 10
3. Att komma i mål	s. 12
- Regeringens prioriteringar	s. 13
- Säkerhetsmål i kommunen	s. 13
4. Före olyckan	s. 18
- Vad gör kommunen?	s. 18
- Vad gör du?	s. 20
5. Under olyckan	s. 22
- Vad gör kommunen?	s. 22
- Vad gör du?	s. 23
6. Efter olyckan	s. 24
- Vad gör kommunen?	s. 24
- Vad gör du?	s. 25
7. Referenser och bilagor	s. 26
- Kommunens organisation	
- Riskanalys	
- Nulägesrapport	
- Ansvarsfördelning	
8. Ordlista	s. 28

Vi finns till för dig

Ängelholms kommun verkar för sina medborgare.
Före, under och efter en olycka.

1

Inledning

Varför en plan?

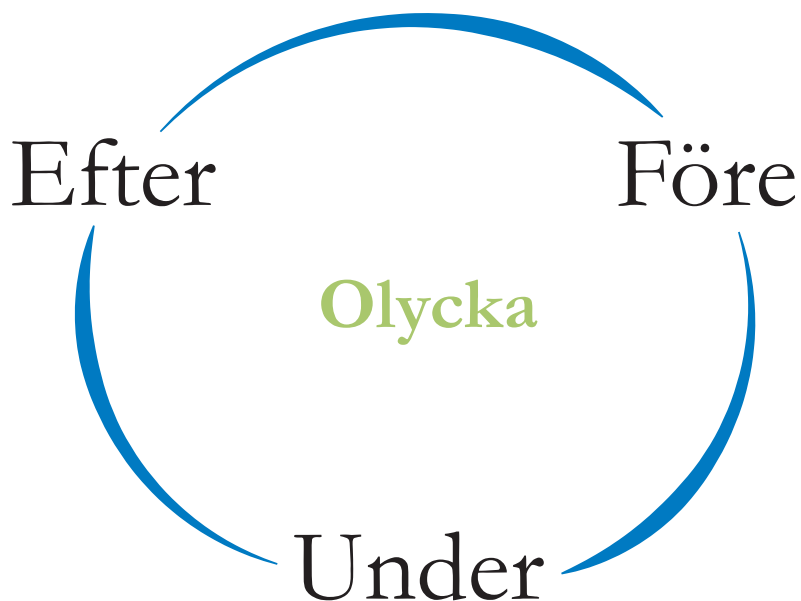
Kommunen ska enligt lagen om Skydd mot olyckor (LSO 2003:778) ha ett handlingsprogram för den olycksförebyggande verksamheten. Denna plan motsvarar det handlingsprogrammet. Planen ska tydliggöra målet för kommunens verksamhet samt de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser.

I Ängelholm är det Räddningstjänstförbundet Skåne Nordväst (RSNV) som ansvarar för räddningsinsatser. Förbundet tar årligen fram en verksamhetsplan tillika handlingsprogram. Den innehåller hanteringen av olyckor som leder till räddningsinsats.

Genom denna plan vill vi lyfta fram även olyckstyper som inte leder till räddningsinsats. Vi tar ett helhetsgrepp kring olyckor som kan påverka människors liv och hälsa samt egendom och miljö. På så sätt visar vi att du som bor, vistas eller verkar i kommunen är viktig för oss.

Vi arbetar i skedena ”före, under och efter” att en olycka inträffat. Den uppdelningen kommer du också att kunna följa i denna plan.

LSO är tydlig både när det gäller kommunens och den enskildes (det vill säga dina) skyldigheter. Vi vill, i denna plan, visa på vad lagen kräver från båda parter.

Planens tre huvudsyften

Syfte I:

Genom att ta del av planen får du som bor, vistas eller verkar i kommunen inblick i hur kommunen arbetar med olycksförebyggande arbete. Du får reda på hur vi kan hjälpa dig om något inträffar och vad vi förväntar oss av dig.

Syfte II:

Planen är antagen av kommunfullmäktige och ska uppdateras en gång per mandatperiod. Det innebär att det är enligt detta dokument som kommunen ska arbeta, tills en ny plan antas. Planen visar således på den politiska ambitionen för hur kommunen avser att arbeta i dessa frågor.

Syfte III:

Planen är det styrdokument som ligger till grund när Länsstyrelsen gör tillsyn av kommunens verksamhet i dessa frågor. Eftersom planen beskriver hur vi ska arbeta är det naturligt att tillsynen utgår ifrån detta.

Ängelholms kommun

För att få en förståelse för vårt dagliga arbete är det av betydelse att du vet hur en kommun fungerar. En kommun består av en politisk del och en verksamhetsorganisation. Kortfattat kan man säga att politikerna fattar besluten för verksamheten, sätter mål och anger hur pengarna fördelas, medan tjänstepersoner verkställer de beslut politikerna fattat.

Kommunens högsta beslutande organ är kommunfullmäktige. I Ängelholm sitter det 51 ledamöter i kommunfullmäktige från åtta partier. Kommunfullmäktige utser i sin tur kommunstyrelsen som är kommunens motsvarighet till regering. I kommunstyrelsen i Ängelholm sitter det idag 15 ledamöter.

Kommunorganisationen utgörs av de tre huvuduppdragen ”Lärande & familj”, ”Hälsa” och ”Samhälle”. Därtill finns även Servicestöd.

Kommunen har två helägda bolag, Ängelholmshem med dotterbolaget Ängelholmslokaler. Kommunen är också delägare i Sydsvatten AB.

Kommunen ingår i tre förbundssamarbeten. Gällande renhållning är kommunen med i Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR). Kommunalförbundet Medelpunkten ansvarar för kommunens hjälpmedelsförsörjning. Vidare ingår kommunen sedan 1 januari 2015 i ett förbundssamarbete inom Räddningstjänsten, Räddningstjänsten Skåne Nordväst (RSNV).

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNE NORDVÄST

Räddningstjänstförbundet Skåne Nordväst

Räddningstjänsten Skåne Nordväst är ett förbund mellan Ängelholm, Örkelljunga och Helsingborg.

Förbundets uppdrag finns reglerade i förbundsordningen samt i avtal om grund- och tilläggsuppdrag mellan förbundet och respektive kommun.

Exempel på lagar som styr förbundets verksamhet är:

- Lag om skydd mot olyckor,
- Lag om brandfarliga och explosiva varor
- Lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Förbundet ska även stödja medlemskommunernas arbete med:

- Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Räddningstjänsten Skåne Nordväst tar årligen fram en verksamhetsplan tillika handlingsprogram som utgår från medlemskommunernas risk- och sårbarhetsanalys. Programmet beskriver hur verksamheten bedrivs och är dimensionerad utifrån den lokala riskbilden.

Förbundets vision är att ”Olyckorna ska vara få och små” där verksamheten inriktas mot att i samverkan skapa trygghet för de som bor, verkar och vistas i medlemskommunerna. Förbundet ska utifrån sitt kompetensområde och i kontinuerlig samverkan bidra till en ökad riskmedvetenhet, minskad sårbarhet och färre olyckor och skador i samhället.

2

Kommunens olycksrisker

Ängelholm är en spännande kommun. Kommunen har en god infrastruktur med såväl motorväg och järnväg som flygplats. Denna infrastruktur ger en ström av människor inom vårt område som rör sig dag som natt, årets alla dagar.

Sommartid är Ängelholm en turiststad. Mest lockande är den sex kilometer långa sandstranden utanför staden. Ängelholm har en kommersiell hamn vid Rönne ås utlopp i Skälderviken samt två mindre hamnar för fritidsbåtar i Vejbystrand och Magnarp.

Ängelholm är en kommun med en samhälls- och riskbild som är under förändring. Inom området finns bland annat större ytor som är aktuella för nya företag och bostäder, samt en järnväg som är under utbyggnad.

I kommunens risk- och sårbarhetsanalys från 2015 identifierades följande risker¹.

Hög sannolikhet

- Väderhändelser
- Mindre olyckor
- Brott
- Hot och våld

Sannolikt

- Smitta
- Social oro

Låg sannolikhet

- Större olyckor
- Krig och terror.

Med små olyckor menar vi exempelvis fallolyckor och mindre bränder.

Exempel på stora olyckor är omfattande oljeutsläpp och farligt godsolyckor.

Skäldervikens närhet till Kattegatt och alla de fartygsrörelser som sker via Öresund, utsätter Ängelholms kommun för risk för oljepåslag på våra stränder. Oljetransporterna i Östersjön via Öresund ökar årligen i omfattning och antal².

År 2015 öppnades tunneln genom Hallandsåsen för tågtrafik. Det väntas leda till fler tåg genom Ängelholms kommun. En jämförelse mellan första kvartalet 2015 och 2016 visar att tågtrafiken mellan Ängelholm och Halland har ökat från 4 543 till 6 180 tåg.³ Den största ökningen står persontrafiken för. Den ökande trenden gäller dock även godstrafiken, vilket för med sig ökade transporter av farligt gods.

Farlig verksamhet inom kommunen

Det är Länsstyrelsen som beslutar vilka anläggningar som ska klassas som farlig verksamhet. Att bedriva farlig verksamhet ställer höga säkerhetskrav på anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten. Bland annat ska ansvariga hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom samt i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa skador.

Inom Ängelholms kommun finns två anläggningar som bedriver så kallad farlig verksamhet. Dessa två verksamheter är Invivo Trade AB (Svea Fireworks), med lagring och försäljning av pyrotekniska varor och Ängelholms-Helsingborgs Airport.

Huvuddelen av flygtrafiken vid Ängelholm-Helsingborg Airport utgörs av linjetrafik till Stockholm (både Bromma och Arlanda). Utöver inrikestrafiken bedrivs även chartertrafik, i huvudsak under perioden mars-oktober. 2015 flög 411 637 passagerare till och från flygplatsen. Förutom linjetrafik trafikerar flygplatsen av affärsflyg och övrigt allmänflyg (ex flygklubsverksamhet och skolflyg).

² Riskbild för oljeolyckor tillsjös i Sverige inför år 2025, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), 2013, Tillgänglig: <https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/27231.pdf> (hämtad 2016-07-28)

³ Trafikverket, Beställd statistik för tågtrafik genom Ängelholm år 2011-2016, 2016

3

Att komma i mål

Målen som presenteras i planen är beroende av flera delar. Målen ska uppfylla kraven i LSO, de ska vara i linje med lokalpolitiska beslut och även vara samstämmiga med andra målsättningar för de berörda verksamheterna.

Säkerhetsmål i kommunen

Lagen om skydd mot olyckor slår fast att en kommun ska ha mål för sitt olycksförebyggande arbete. De övergripande målen för det olycksförebyggande arbetet gäller för kommunens samtliga verksamheter. Dessa mål kallar vi Säkerhetsmål.

Sju säkerhetsmål har identifierats utifrån en riskanalys (bilaga 2). För varje mål finns nyckeltal som möjliggör uppföljning (bilaga 3). Samtliga mål kan endast uppfyllas om både kommunen och den enskilde jobbar aktivt för att uppnå dem. Vi vill stärka din förmåga att förebygga olyckor. Den har stor betydelse!

FALLOLYCKOR

Mål: I Ängelholms kommun ska antalet fallolyckor minska.

Nyckeltal: Antalet fallolyckor inom äldreomsorgen, antalet fallolyckor som leder till besök hos sjukvården.

Detta blir möjligt genom att...

Du som enskild

- har vetskap om varför och hur fallolyckor sker.
- tar ansvar för att utrusta ditt hem för att undvika fallolyckor.

Kommunen

- har familjecentraler där föräldrar kan få stöd och information om fallolyckor hos barn.
- arbetar med kort- och långsiktiga åtgärder för att förebygga fall i våra verksamheter.
- utreder de fallolyckor som sker i våra verksamheter för att lära och kunna förebygga.
- arbetar för att begränsa användning av mediciner som kan öka fallskaderisk.
- erbjuder äldrelots som bland annat informerar om fallprevention och hur kontakt kan tas med arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast, syn/hörselinstruktör eller biståndshandläggare (se inforuta).
- kan bevilja bidrag till bostadsanpassning som att ta bort trösklar som kan utgöra en fallrisk, ansökan krävs.

TRAFIKOLYCKOR

Mål: I Ängelholms kommun ska antalet olyckor i trafiken minska och konsekvenserna i händelse av en olycka ska minimeras.

Nyckeltal: Olyckor i trafiken inom vårt geografiska område, olyckor i trafiken på kommunala vägar, antalet döda i trafiken .

Detta blir möjligt genom att...

Du som enskild

- följer de trafikregler som finns.
- använder cykelhjälm och reflexer.
- har ett trafiksäkert fordon.
- visar hänsyn i trafiken.

Kommunen

- identifierar och analyserar trafikfaror.
- utreder de trafikolyckor som sker och drar lärdom av dessa.
- har ett gott underhåll av kommunens vägnät.

Äldrelotsens uppdrag i punktform

1. Ge råd, stöd, information och vägledning i olika slags frågor som rör de äldres livssituation. Svara på frågor och vägleda inom äldreomsorgen.
2. Hänvisa till rätt myndigheter eller verksamhet samt förmedla kontakt till ansvariga i berörd verksamhet.
3. Hjälpa till med att hitta och/eller fylla i blanketter
4. Vid behov hjälpa äldre eller deras anhöriga att framföra synpunkter eller klagomål till berörd verksamhet inom kommun eller annan verksamhet/myndighet.

VATTENSÄKERHET

Mål: I Ängelholms kommun ska simkunnigheten vara hög och antalet skadade och omkomna i vattenolyckor ska minimeras.

Nyckeltal: Antalet drunkningsolyckor, andelen simkunniga i årskurs 6.

Detta blir möjligt genom att...

Du som enskild

- tar ansvar för att kunna simma.
- använder flytväst vid aktiviteter på vattnet.
- inte dricker alkohol vid aktiviteter på vattnet.
- har kunskap om hur livräddningsutrustning används.

Kommunen

- har en livräddarorganisation som bevakar stranden under delar av sommaren.
- underhåller de kommunala badplatserna.
- ser till att livräddningsutrustning finns vid de kommunala badplatserna samt vid Rönne ås stränder.
- ger simundervisning för alla barn från årskurs två.
- erbjuder simundervisning för vuxna.
- lånar, i samverkan med Svenska livräddningssällskapet, ut flytvästar utan kostnad.
- tillhandahåller lokaler för simundervisning.

BRAND

Mål: I Ängelholms kommuns verksamheter ska antalet bränder och konsekvenserna av dess minimeras för människor, egendom och miljö.

Nyckeltal: Andel av kommunens personal som har utbildning i systematiskt brandskyddsarbete. Antalet bränder i kommunens verksamheter.

Detta blir möjligt genom att...

Kommunen

- bedriver ett systematiskt brandskyddsarbete (SBA) inom sina egna verksamheter.
- utbildar sina anställda i systematiskt brandskyddsarbete.
- informerar om brandskydd vid uthyrning av lokaler.
- använder en checklista avseende brandskydd i hemmet hos de som har vård i hemmet.

RSNV

Räddningstjänstförbundet arbetar mot visionen ”Olyckorna ska vara få och små”. I det inkluderas exempelvis att antalet bostadsbränder ska minska och att förmågan hos riskutsatta grupper i samhället ska stärkas.

Detta blir möjligt genom att...

Du som enskild

- har kunskap om och tar ansvar för din egen brandsäkerhet.
- har fungerande brandvarnare, brandsläckare och annan utrustning.
- kontaktar räddningstjänstförbundet vid frågor om förebyggande brandskydd.

Räddningstjänstförbundet

- genomför räddningsinsats om en olycka uppstår.
- utbildar, informerar och ger råd till de som bor och vistas i kommunen.
- gör tillsyn.
- ansvarar för sotning och brandskyddskontroll.

NATUROYLYCKOR

Mål: I Ängelholms kommun ska konsekvenserna av naturolyckor minimeras för människor, egendom och miljö.

Nyckeltal: Kostnad för kommunen, bland annat städning och uppröjning, lagning av bryggor, läns-pumpning och sandåterföring till klitterna.

Detta blir möjligt genom att...

Du som enskild

- är uppmärksam på vädervarningar.
- tar ansvar för och skyddar din egen egendom.

Kommunen

- tar hänsyn till risken för naturolyckor i samhällsplaneringen.
- är övad för att en naturolycka kan inträffa och har en robust organisation.
- har beredskap för hanteringen av naturolyckor.

MILJÖOLYCKOR

Mål: I Ängelholms kommun ska utsläpp av miljöskadliga ämnen till luft, mark och vatten minimeras.

Nyckeltal: Kvalité på badvatten och antal rapporterade oförutsedda utsläpp.

Detta blir möjligt genom att...

Du som enskild

- håller dig informerad om hur ditt sätt att leva eller driva företag påverkar miljön, och försöker minska negativ miljöpåverkan.

Kommunen

- identifierar och analyserar miljöfaror.
- har god kännedom om vilka miljöfarliga ämnen som hanteras inom kommunen och beredskap för om utsläpp skulle ske.
- har särskild planering för oljepåslag.
- informerar och ger råd om miljöskydd och miljöfarlig verksamhet.
- gör tillsyn på miljöfarlig verksamhet och vattenskyddsområden.

OLYCKOR I TEKNISK INFRASTRUKTUR ELLER ANNAN SAMHÄLLSSTÖRNING

Mål: I Ängelholms kommun ska antalet samhällsstörningar och konsekvenserna av dessa minimeras för människor, egendom och miljö.

Detta blir möjligt genom att...

Du som enskild

- är förberedd för en samhällsstörning som t.ex. strömavbrott (läs mer om hur du kan förbereda dig i kapitel 4).
- är uppmärksam på information om hur du ska agera.
- hjälper dina medmänniskor.

Kommunen

- har ett systematiskt säkerhetsarbete (riskhantering, händelsehantering och kontinuitetshantering)
- är övad för att en samhällsstörning kan inträffa och har en robust organisation.
- har beredskap för hanteringen av olyckor i teknisk infrastruktur eller andra samhällsstörningar.
- alltid har funktionen beslutsfattare i beredskap/ tjänsteman i beredskap som omvärldsbevakar och kan starta upp kommunens krisledningsarbete.
- kan använda RAKEL som kommunikationsmedel då telefonin ligger nere.
- upprättar trygghetspunkter vid långvariga störningar.
- informerar innan olyckan sker om vad som gäller om något skulle inträffa.

4

Före olyckan

Vad gör kommunen?

Enligt LSO ska kommunen verka för att åstadkomma skydd mot bränder och andra olyckor. I och med detta tydliggörs vikten av att ett systematiskt arbete sker gällande olycksförebyggande frågor inom kommunens samtliga verksamheter.

Varje mandatperiod görs en risk- och sårbarhetsanalys där riskbilden i kommunen förtydligas och åtgärder för att stärka vår förmåga att förebygga och hantera händelser preciseras.

I hela kommunens verksamhet finns ett systematiskt brandskyddsarbete (SBA). Samtliga verksamheter ska också arbeta förebyggande med andra risker.

I detta kapitel kan du läsa mer om några av de områden där vi arbetar olycksförebyggande.

Omvärldsbevakning

Vi omvärldsbevakar kontinuerligt för att kunna agera snabbt. Redan när vi får indikationer om att en händelse kan få konsekvenser i vår kommun eller för våra medborgare ska vi kunna handla.

Samverkan

Kommunen arbetar med relevanta aktörer i och utanför det geografiska området för att skapa god förmåga till samverkan inför och vid en olycka.

Tillsyn

Kommunen gör tillsyn för att kontrollera att verksamheter eller byggnationer i kommunen inte bryter mot gällande lagstiftningar och bestämmelser. Det är dock alltid verksamhetsutövaren eller byggherren som har ansvar för att inte orsaka skada på omgivningen och att åtgärda eventuella brister som framkommer vid tillsyn.

Kommunen är en av de aktörer som utövar tillsyn gentemot de som bedriver miljöfarliga verksamheter. Med miljöfarlig verksamhet menas all användning av mark, byggnader eller anläggningar som på ett eller annat sätt innebär utsläpp till mark, luft eller vatten eller annat som innebär olägenhet för människors hälsa eller miljön. Verksamheter som kan klassas som miljöfarliga kan till exempel vara lantbruk, industrier, bensinstationer och verkstäder.

Tillsyn görs också på byggnationer för att förebygga brister vilka skulle kunna leda till exempelvis takras eller utrymningssvårigheter vid brand.

Vi informerar verksamhetsutövaren eller byggherren om gällande lagstiftning så att vi, i samråd, kan lösa situationen på bästa sätt.

Rådgivning och information

Kommunen bistår allmänheten med rådgivning och information för att förebygga olyckor. På engelholm.se finns exempelvis information om miljöskydd och miljöfarlig verksamhet, trafiksäkerhet, källaröversvämningar och hur du förbereder dig för strömavbrott.

Skolan arbetar mycket med olycksförebyggande frågor. I undervisning ingår exempelvis att eleverna ska lära sig simma, trafikregler och trafikvett. Även brand, arbetsmiljöfrågor och drogförebyggande arbete ingår i undervisningen.

Äldrelotsar finns för äldre som vill ha stöd med att förebygga olyckor i vardagen. Familjecentraler kan hjälpa barnfamiljer som vill ha stöd med att förebygga olyckor i vardagen.

Folkhälsa

Kommunen bedriver folkhälsoarbete enligt tre inriktningar; gynnsamma livsvillkor, levnadsvanor samt arbete och samhälle. Genom att främja goda levnadsvanor och arbeta mot psykisk ohälsa bidrar folkhälsoarbetet till det olycksförebyggande arbetet i kommunen. Detta arbete bedrivs konkret genom aktiva alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksförebyggande insatser (ANDT) till bl.a. föräldrar, näringslivet och skolor.

Samhällsplanering

Kommunens befintliga översiktsplan är från 2004. Ett förslag på ny översiktsplan har tagits fram, Översiktsplan 2035, som varit på utställning. Översiktsplan 2035 innehåller 11 olika strategiområden, varav ett handlar om en säker kommun. Strategin innehåller ställningstaganden om säkert byggande, robust infrastruktur, minimering av risker för erosion/ras/skred/översvämningar, beredskap för det oförutsedda, förvaltning av stranden, planering för ett klimatsmart Ängelholm samt att verka för förbud mot transport av farligt gods på Tåstarpsvägen. I översiktsplanen beskrivs klimatanpassning och där anges riktlinjer för höjdnivåer. I översiktsplanen beskrivs även riskobjekten i kommunen, var det finns störst risk för olyckor samt att kommunen ska arbeta med trafiksäkerhet.

Vid planläggning ska kommunen säkerställa markens användande avseende hälsa och säkerhet. Detta kan göras genom utredningar av till exempel översvännings-, skred- och erosionsrisk. Även trafikutredningar görs i de flesta detaljplaner för att försöka förutse framtida trafikmängder och flöden. Kommunen kan ställa krav på skyddsåtgärder redan i detaljplanen. Under planprocessen samråder kommunen med exempelvis Räddningstjänst, Sveriges Geologiska Institut, Trafikverket och Länsstyrelsen.

Vad gör du?

Det är ett lagkrav att du förebygger bränder och olyckor. LSO betonar den enskildes ansvar för brandskydd men också för att varna och tillkalla hjälp vid fara för brand eller allvarlig olycka.

Driver du en verksamhet? Ta själv reda på vad som gäller för din verksamhet. Ta kontakt med oss, ditt försäkringsbolag och andra aktörer och ta reda på hur du kan stärka ditt brandskydd och skydd mot andra olyckor.

Självklart är även du som privatperson välkommen att vända dig till oss på kommunen för att få stöd i ditt olycksförebyggande arbete. Vänd dig till äldrelots, familjecentral eller till kundtjänst så hjälper de dig vidare.

Du vet väl att flera försäkringsbolag lämnar lägre premie om du har släckredskap i hemmet? Gå en utbildning i Systematiskt brandskyddsarbete eller lär dig hjärt- och lungräddning för att din kunskap, och trygghet, ska växa. Du kan göra skillnad.

Krislåda

Ha en krislåda hemma så är du förberedd om något skulle hända. Krislådan kan exempelvis innehålla:⁴

Mat och vatten

- Vatten, vattendunkar och vattenreningstabletter
- Mat som klarar rumstemperatur
- Campingkök med bränsle

Värme och ljus

- Extra element eller värmare
- Ficklampa med extra batterier
- Stearinljus, värmeljus och tändstickor
- Varma kläder och filtar.

För dig som bor på landet kan elverk vara bra att ha vid längre strömavbrott.

Information

- Radio på batteri, solceller eller med vev
- Telefonlista på papper med viktiga nummer

Övrigt

- Husapotek med det viktigaste
- Hygienartiklar
- Kontanter

Skum
Släckare mot brand i trä, papper,
textilier, vätskor och oljor

5

Under olyckan

Vad gör kommunen?

Inom kommunens verksamheter hanteras olyckor varje dag. Dessa följs upp och utvärderas för att vi hela tiden ska bli bättre och få en ökad säkerhet.

För större olyckor och samhällsstörningar finns en kommunal krisledningsorganisation. Den syftar till att minimera konsekvenserna av händelsen för kommunens verksamheter och dig som medborgare. Den kommunala krisledningsorganisationen kan aktiveras dygnet runt via tjänsteman i beredskap (TiB) på Räddningstjänstförbundet Skåne Nordväst.

Krisledningsorganisationen är konstruerad för att kunna hantera händelser av många olika slag. Tjänstepersoner från olika delar av verksamheten samverkar och beslutsvägarna är korta – allt för att skapa handlingskraft.

Information

Via kommunens informationskanaler kan du få information under en pågående händelse. Använd dig av engelholm.se, kommunens facebookside eller ställ din fråga till vår kundtjänst.

Frivilliga resursgruppen

Kommunen samverkar med Civilförsvarsföreningens Frivilliga resursgrupp (FRG). Frivilliga Resursgruppens uppgift är att finnas till hands för kommunen när de ordinarie resurserna behöver förstärkas i utsatta lägen eller vid andra behov. Frivilliga Resursgruppen kallas in på begäran av kommunledningen när något extraordinärt hänt för att till exempel hjälpa till med evakueringar, information, administration och andra praktiska uppgifter. Även medmänskligt stöd till drabbade är en viktig arbetsuppgift för en FRG-medlem.

Samverkan och geografiskt områdesansvar

I en krissituation arbetar Ängelholms kommun för att åtgärder som vidtas av olika aktörer inom kommunens geografiska område samordnas. Kommunen arbetar också för att information till allmänheten från berörda organisationer samordnas. Du ska kunna känna dig trygg med att information om hur du ska agera i krisen är korrekt och förankrad hos berörda organisationer.

Tack vare ett väl fungerande samarbete mellan kommunerna i Familjen Helsingborg kan samverkan ske också över kommungränserna.

Vad gör du?

I LSO står att:

”Den som upptäcker eller på annat sätt får kännedom om en brand eller om en olycka som innebär fara för någons liv eller allvarlig risk för någons hälsa eller för miljön skall, om det är möjligt, varna dem som är i fara och vid behov tillkalla hjälp. Detsamma gäller den som får kännedom om att det föreligger en överhängande fara för en brand eller en sådan olycka.”

Du är alltså skyldig enligt lag att varna de som är i fara och tillkalla hjälp.

När du upptäcker en olycka är din egen förmåga att hantera den betydande för hur skadeförloppet utvecklar sig. Genom att du som enskild kan bryta skadeförloppet i tidigt skede kan förutsättningarna för att exempelvis räddningstjänsten ska lyckas i sin insats bli bättre. Då blir konsekvenserna mindre och på så sätt ökar samhällsvinsten markant.

Att du kan släcka den lilla initialbranden med hjälp av en handbrandsläckare eller påbörja hjärt- och lungräddning innan vårdpersonal är på plats kan vara avgörande för slutresultatet.

Bra att ha-nummer

112	Nödnummer vid fara för liv, egendom och miljö
114 14	Polisens nummer vid icke-akuta händelser
1177	Sjukvårdsrådgivning
113 13	Informationsnummer vid olyckor och kriser

Information om pågående kriser hittar du också på krisinfo.se.

6

Efter olyckan

Vad gör kommunen?

Efter en olycka som hanterats av Ängelholms kommun utvärderas orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts. På så sätt blir varje insats ett tillfälle till lärande och vi kan fortsätta att utvecklas.

Vi ser till att vår egen personal mår bra efter påfrestande insatser och vi finns till för de drabbade efter olyckan.

POSOM

Kommunen har en POSOM-grupp (grupp för psykiskt och socialt omhändertagande). POSOM-gruppen finns till för att vara ett stöd för individer och familjer vid en olycka eller samhällsstörning.

LSO är tydlig med att det åligger både oss som kommun och dig som enskild att aktivt arbeta för att förebygga bränder och andra typer av olyckor. Tillsammans kan vi verka för ett säkrare och tryggare samhälle!

Vad gör du?

Om du råkar ut för en olycka är det troligt att frågor dyker upp i efterhand, ”Hur kunde detta ske?”, ”Varför agerade kommunen eller räddningstjänsten som de gjorde?” med mera. Du får gärna vända dig till oss med dessa frågor. Ring vår kundtjänst så hjälper de dig vidare.

När en olycka inträffat är det också viktigt att du rannsakar dig själv och ser över vad du själv kan göra för att det inte ska kunna inträffa något liknande igen. Använder du cykelhjälm? Har du handbrandsläckare hemma? Vet du var närmsta utrymningsväg finns på din arbetsplats?

När en olycka inträffat är det viktigt att det förebyggande arbetet fortsätter för att kedjan ska bli så stark som möjligt.

Vad kan du själv göra för att förhindra att olyckan sker igen?

7

Referenser och bilagor

Referenser

Hesa Fredrik, ”Krislåda”, Tillgänglig: <http://hesafredrik.nu/checklista/bra-att-ha-hemma>, (hämtad 2016-08-01)

Risikbild för oljeolyckor tillsjöss i Sverige inför år 2025, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), 2013, Tillgänglig: <https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/27231.pdf> (hämtad 2016-07-28)

Risk- och sårbarhetsanalys Ängelholms kommun 2015, Ängelholms kommun, 2015

Trafikverket, Beställd statistik för tågtrafik genom Ängelholm år 2011-2016, 2016

Svenska lagar/författningssamlingar:
Lag om skydd mot olyckor SFS 2003:778

Bilagor

1. Kommunens organisation
2. Riskanalys
3. Nulägesrapport
4. Ansvarsfördelning

8

Ordlista

Farlig verksamhet

Farlig verksamhet är ett samlingsnamn på de verksamheter ”som kan innebära fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människan eller miljön” (LSO 2kap 4§). Vilka verksamheter som betraktas som farlig verksamhet beslutas av Länsstyrelsen i samråd med berörd kommun.

LSO

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Det är enligt denna lag som denna plan skrivs.

MSB

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) arbetar med att förebygga olyckor och begränsa skador till följd av olyckor, ansvarar för landsvägstransporter av farligt gods och samordnar övriga myndigheters verksamhet inom området. MSB är inordnat under försvarsdepartementet.

Olycka

En oönskad händelse som leder till negativa konsekvenser.

RAKEL

Radio Kommunikation för Effektiv Ledning (RAKEL) är benämningen på det rikstäckande radiosystemet som används av polis, räddningstjänst och ambulans men kan även användas av andra samhällsfunktioner såsom hemtjänst, tekniska förvaltningar och så vidare. Systemet är digitalt och krypterat så det inte går att avlyssna.

Risk- och sårbarhetsanalys, RSA

Kommunernas arbete med att verka för ett mer robust samhälle grundar sig i ett stort antal lagstiftningar. 2004 reglerades i lag att kommunerna en gång varje mandatperiod ska göra en inventering av dess sårbarheter, och uppvisas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Räddningstjänst

För att en händelse ska betraktas som räddningstjänst skall fyra kriterier vara uppfyllda (LSO 1kap § 2)

1. Behovet av ett snabbt ingripande. Finns det inget behov av ett snabbt ingripande är det inte räddningstjänst.
2. Det hotade intressets vikt. Är det hotade objektet av ringa vikt för samhälle eller privatperson eller lätt ersättningsbart är det inte räddningstjänst.
3. Kostnaderna för insatsen. Är kostnaderna för insatsen vida överstigande det som kan räddas är det inte räddningstjänst.
4. Omständigheterna i övrigt. Det finns många omständigheter som kan spela in, men en är om någon annan kan göra en lika effektiv insats är det inte heller räddningstjänst.

Simkunnighet

Svenska livräddningssällskapet har definierat simkunnighet som: ”Att kunna falla i vattnet och därefter kunna simma 200 meter på djupt vatten”.

Systematiskt brandskyddsarbete, SBA

Enligt LSO har den som äger en byggnad och den som bedriver verksamhet där, det yttersta ansvaret för sitt brandskydd. Systematiskt brandskyddsarbete innebär att man på ett organiserat och strukturerat sätt planerar, utbildar, dokumenterar, kontrollerar och följer upp brandskyddsarbetet.

Tjänsteman i beredskap, TiB

Tjänsteman i beredskap, TiB, har mandat och kompetens att starta igång en kommuns krisledningsarbete vid större händelser. I Skåne Nordväst är Beslutsfattare i beredskap även Tjänsteman i beredskap.

Du kan göra skillnad